

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LX. De tumultu Antiochiae propter Eustathium excitato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

gaudens & gratulans conscripsit. Quibus quidem literis hortatur eos, ut alterius loci Antistitem, cujus interventu pacem inter se fecissent, nequaquam sibi vindicare velint: sed potius juxta ecclesiasticum, eum episcopum eligant, quem ipse communis omnium Servator designaverit. Scribit autem tum ad populum, tum ad Episcopos, hæc quæ sequuntur:

CAPUT LX.

Constantini Epistola ad Antiochenos, ne Eusebium Cæsarea abstraherent, sed aliud quærent.

Victor Constantinus Maximus Augustus, populo Antiocheno.

Quam grata est & quam jucunda cunctis hujus sæculi prudentibus ac sapientibus viris vestra concordia. Ego certè vos, fratres, sempiterna benevolentia complecti constitui; tum religionis instituto, tum vivendi ratione, tum studio ac favore vestro provocatus. Hic profectò verus bonorum fructus est, sana mente & prudenti consilio cuncta agere. Quid enim magis vos deceat? Ne miremini igitur si fidem veritatis vobis salutis potius quàm odii causam fuisse dixerò. Certè inter fratres, quos una eademque animorum affectio, & incessus in recta justitiæ via, in purum sanctumque domicilium Deo Duce spondet adscribere, quid spectabilius esse possit, quàm omnium bonis concordie animo acquiescere? Præsertim cum divinæ legis institutio propositum vestrum ad majorem incitet perfectionem, & nos vestrum judicium optimis decretis confirmari cupiamus. Ac fortasse mirum vobis videbitur, quidnam sibi velit hoc nostri sermonis exordium. Equidem causam ejus rei exponere, nec gravabor nec recusabo. Fateor enim perlegisse me acta, in quibus ex honorificis testimoniis ac precationibus vestris in Eusebium Cæsariensem Episcopum, quem ego quoque & doctrinæ & modestiæ causâ jamdudum probe novi, vos in eum propensos esse compertum, eumque vobis vindicare velle. Quid tunc existimatis mihi ad recti verique indagacionem contendenti, in mentem venisse? Quantam curam ac sollicitudinem ob vestrum illud studium suscepisse me creditis? O fides sancta, quæ per verba ac præcepta Servatoris nostri, veluti expressam quandam vitæ imaginem nobis exhibes, quàm molestè etiam ipsa

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Κωνσταντίνου πρὸς Ἀντιοχείας, μὴ ἀποσπάται Εὐσέβιον Κæsarea ἀλλ' ἐν τῷ ὀνόματι.

Β Νικήτης Κωνσταντίνου Μεγίστου Σεβαστοῦ πρὸς λαὸν Ἀντιοχείων.

Ὡς κεχαρισμένη γε τῇ τῷ κόσμῳ νέσεται καὶ ὁφία ἡ παρ' ὑμῶν οὐνοῦ ἐγγὺς ὑμᾶς ἀδελφοί, ἀθανάτου Φιλίου καὶ ἀειγενούς, ἀποστολῆς τῶν νόμων καὶ τῆς βίβλου καὶ τῶν σαφῶν ταῖς ὑμετέροις. ταῖς οὖν ἐστὶν ὡς ἀληθῶς, ὁρθῶς τὰ καλὰ καρτεροῦναι, τὸ ὁρθῶς τε καὶ ὑγιᾶ κεχρησθῆναι διανοίᾳ καὶ ἀν' ἑαυτοῦ ἀεμόσκειν, ὅτι οὐ θαυμάσιον ἂν, εἰ τὴν ἀλήθειαν σωτηρίας μάλιστ' ὑμῖν, ἢ μίσους αἰτίαν φήσαιμι. ἐν οὖν τοῖς ἀδελφοῖς, ὅς ἐστις μία τε καὶ ἡ αὐτὴ διαδοχὴ ἀφ' ἡμῶν καὶ δικαίας ὁδοῦ πορεία τῶ Θεοῦ κατὰ γένηται, καὶ εἰς ἀγνῆν τε καὶ ὁσίαν ἐστὶν ἐγγράφου, καὶ πρὸς πάντας ἡμῶν ἡμεῖς (ὁ δὲ εὐχριστός) τῶν πάντων καλοῖς ὁμογνωμονεῖν; μάλιστα ὅσα τῇ περὶ Θεοῦ ὑμῶν, ἢ ἐκ τῶ νόμου παιδιδουσι εἰς καλὴν διόρθωσιν φέρεται, καὶ τὴν ἡμετέραν οὐ κείσιν βεβαιῶσαι τοῖς ἀγαθοῖς ἐπιθυμῶντες δόγματα. θαυμάσιον τὸ τοῦ Ἰσως ὑμῶν κατὰ φανῆναι. καὶ δὴ ποτε τὸ παροῦν μὴ λόγου βέβαιον; εἰ δὴ παραινήσονται, εἰ δὴ ἀντιθέσονται τὴν αἰτίαν εἰπεῖν. ὁμοθυμῶν δὲ ἀντιθέσονται τὰ ὑπομνήματα, ἐν οἷς λαμπρὰ τ' εὐφημαῖς καὶ μαρτυραῖς ταῖς εἰς ἡμᾶς εἰσὶν τῶν Καίσαρῶν Ἐπισκοποῦντα, ἐν ὅσων τὸς παιδεύσεώς τε ἐμπεικείας ἐνεκεν καὶ τὸ ἐκ πολλῶν γνώσκω, ἐσθλῶν ὑμᾶς ἐγκαινῶν, καὶ αὐτὸν σφείρεισθαι. καὶ οὐκ ἔστιν ἡμεῖς ἀκριβῶς κρείττονος ἐπιτήδεον ἡμῶν, ἵνα δὲ ἐκ τῆς μελέτης σαφῶς ἀνεληφέναι φερόμενα, καὶ πᾶσι ἀγία, ἢ διὰ τὸ λόγου καὶ τῆς γνώμης τῆς σωτῆρος ἡμῶν, εἰκόνα ὡσπερ καὶ τῆς βίου δίδως. ὡς δυνατὸν ἂν καὶ αὐτὴ

τοῖς ἀμαρτήμασιν ἀντιδικῶν, εἰ μὴ τὴν πρὸς
 ἀδελφὸς ὑπηρεσίαν δεινῶσαι καὶ ἐμοὶ δοκεῖ ἀν-
 τὶ τῆς νίκης περὶ γένεσιν, ὁ τῆς εἰρήνης μᾶλλον
 ἀντιποιεῖται. ὡς ὅτε γένοιτο πᾶσι τὸ πρέπον
 ἔσται, καὶ εἰς ἀνὸς μὴ τερομένην εὐρεθείη ἀ-
 γῶται ἡ ἀδελφότης, τὰ χάριν ἔτω διαγνώ-
 σκωμεν, ὡς δ' ἐτέροις ὕβριν δι' ὧν αἰρέμεθα
 περὶ ἐλπίδας, ὅτι χάριν ταύτην ἡποπώμεθα,
 ἀπὸ τῆς πᾶσι τῆς ὑπολήψεως ἡμῶν καθαιρήσει;
 ἐγὼ μὲν οὖν ἐπ' αὐτῷ τὸν ἀνδρα, ὃς καὶ ὑμῖν τι-
 μῶς τε καὶ διαθέσεως ἀξίος δοκιμάζειται, καὶ μὴν
 ἔτω γ' ὅτις ἐπὶ τὴν κέναν τὸ παρ' ἐκαστοῖς κύριον
 τε καὶ βέβαιον ὁφείλον μένειν χρη, ὡς μὴ ταῖς
 ἰδίαις γνώμας ἐκαστος ἀρκεῖται, καὶ τῶν οἰκείων
 πάσης ἀπολαύειν. ἐν τῇ ἐφ' αὐτῶν διασκέ-
 ψει, εἰς τὰς ἐπὶ ἀνδρὸς σύγκρισιν ἔχ' ἕνα μόνον,
 ἀλλὰ καὶ πλείους ἐκφῆναι. διὸ δὴ καὶ ἐν ἑστ
 ἐκπληξέως ἐπεὶ περὶ αὐτῆς ἐνοχλήσεως ταῖς
 περὶ τὴν ἐκκλησίαν πρᾶξις, ὁμοίας τε καὶ διὰ
 πάντων ἐπίσης ἀγαπητὰς εἶναι συμβαίνει. καὶ
 δὲ γὰρ εὐλογον, εἰς ἕτερον πλεονέκτημα ποιῶ-
 νται τὴν περὶ ταύτην ἐπίσκεψιν τῆς πάντων δια-
 νοίας ἐπίσης, ἀντ' ἐλάττους, ἀντ' ἐμείζους εἶναι
 δοκοῦνται, τὰ θεῖα δόγματα ὑποδέχομεν τε
 καὶ φυλαττέμεν, ὡς καὶ μὴ δὲ τὰς ἐτέρας εἰς τὸν
 κοινὸν νόμον ἐλαττωθῶν, εἰ δὴ τὰ ληθῆς γνώρι-
 μοι διαρρήδην ἀποφανόμεθα, ὡς καὶ καθέξω,
 ἀλλ' ἀφαίρεσιν μᾶλλον ἀν' εἴποι τις ἔσται
 ταῦτος, καὶ βίας ἐξέγον καὶ δικαιοσύνης χη-
 σέως τὸ γινόμενον. ἀντ' ἔτω καὶ ἐτέρας τὰ
 πλήρη φρονῶν, ὡς ἐγὼ γε διαρρήδην καὶ ἐντόλ-
 μως ἀποφαινομαι, ἐγκλήσεως ὑποδέξωμαι εἰ-
 ναι τὸτο, περὶ καλεῖται καὶ τῆς τυχερῆς σά-
 σεως ταραχήν. ἡποσημαίνωσι γὰρ τὴν τῶν
 ὁδῶν φύσιν τε καὶ δυνάμιν, καὶ δεινοὶ, ὅ-
 ται τὰ ποικίλα τῆς συνθέσεως τε καὶ δε-
 ραπείας ὑπολιδέσης ἡπὶ τὰ χεῖρα, τῆς πρὶν
 διαγωγῆς ἀποσπέρνῃται. εἰ δὴ ταῦτ' ἔτω ἐ-
 χει, καὶ ἐσφαλόμεθα, τὸτο πρῶτον θεά-
 σατο ἀδελφοὶ πολλὰ γὰρ ὑμῖν καὶ μέγα ἐκ
 πρῶτης ἀπαντήσεσθαι πρῶτον ἀπαντῶν, ἢ πρὸς
 ἀλλήλους γησιότης τε καὶ διάθεσις, εἰ μὴ δὲ ἀν-
 τὶς ἐλαττωθῇ ἀιδήσεσθαι εἰδ' ὅτι καὶ δι' ὅ-
 σῃν συμβεβλην ἀφικόμεθα, τὸ καὶ ἀξίαν
 ἐκ τῆς θείας κρίσεως καρπεῖται. καὶ τὴν τυ-
 χεσαν χάριν εὐληθῶς, καὶ περὶ αὐτῆς τοσαύ-
 τῃ ὑμᾶς ἡποικίας ψῆφον ἐνέγκασθαι

A peccantibus resistere, nisi ad quæstum
 & gratiam servire prorsus refugeres.
 Mihi quidem videtur is victoriam ipsam
 vicisse, qui pacem magis requirit. Quip-
 pe ubi id quod honestum est, licet, ne-
 minem reperias qui non eo maxime de-
 lectetur. Quæso igitur fratres carissimi,
 cur id consilium capimus, ex quo inju-
 ria in alios redundet? Cur ea confecta-
 mur & arcessimus, quæ fidem opinionis
 nostræ eversura sunt? Equidem virum
 illum quem vos & honore & benevo-
 lentia dignum judicatis, plurimum lau-
 do. Non tamen adeo despici oportet id
 quod apud singulos ratum firmumque
 manere debuerat, ut singuli contenti
 non sint sententiis suis, nec domesticis
 bonis omnes perfuantur, utque in dis-
 quirendis iis qui ex æquo digni sint Epi-
 scopatu, non dicam unus aut alter, sed
 plurimi Eusebio pares non proferantur.
 Etenim cum asperitas & violentia nul-
 lam Ecclesiasticis honoribus mole-
 stiam facessat, omnes similes inter se
 sunt, & æquali in pretio habendi. Neque
 enim rationi consentaneum fuerit, ut
 huiusmodi inquisitio ad aliorum fiat in-
 juriam: quippe cum omnium mentes,
 siue humiliores sint, siue illustriores,
 divina decreta ex æquo suscipiant atque
 custodiant: adeo ut alii, quod quidem
 ad communem legem pertinet, nul-
 latenus aliis inferiores sint. Quod si
 veritatem aperte proferre volumus, ju-
 re quis dixerit hoc non esse hominem
 retinere, sed abstrahere, & violentiæ
 potius id quod agitur opus esse, quam
 iustitiæ. Et si hoc modo, siue aliter
 sentit multitudo, ego quidem liquido
 & audacter affirmo, eam rem crimina-
 tionibus causam præbere, & ingentis
 tumultus tempestatem excitare. Nam
 & agni dentium suorum vim ac robur
 ostentant, quoties pastoris cura ac sol-
 licitudine in deterius labente, pristin-
 a gubernatione se destitutos vident.
 Quod si hæc ita se habent & nos opi-
 nione non fallimur, hoc primum om-
 nium considerate fratres. (Multa enim
 & maxima bona statim ab initio
 vobis nascuntur.) Num sincera inter
 vos caritas atque dilectio, aliquod sui de-
 trimentum passura sit. Deinde verò il-
 lud perpendite, virum illum qui boni
 consilii causa ad vos venerat, debitum
 sibi honoris fructum ex divino iudicio
 percipere: quippe qui non vulgari affe-
 ctus sit beneficio, cum de ejus virtu-
 te tam honorificum suffragium tu-

